

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V upravljanje prejemov mesečno K 1-70

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat po 15 w
za dvakrat " 13
za trikrat " 10
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petstvarsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Za kaj nam gre.

Te dni je bila v seji avstrijskega parlamenta izrečena drzna trditev, da se Nemci v kranjski deželi zatirajo. To nas nagiba, da si to reč ogledamo od bliže in se dotaknemo sploh nekega za naše ljudstvo in za našo stranko zelo važnega vprašanja ter v tej zvezi pokažemo na smer, ki je po razmerah za politiko naše stranke za bodočnost sama po sebi dana.

Naša stranka je izšla iz ljudstva, sloni na zaupanju naših mas, ima za svoje merilo težnje in potrebe tega ljudstva. Prvi in glavni cilj slovenskega naroda pa je, da se politično in gospodarsko postavi na lastne noge, opirajoč se na ves jugoslovanski živelj, ki prebiva v naši državi. Zato je boj proti vplivu nemštva na vseh poljih, koder ni ta vpliv naravno opravičen in ne ovira našega razvoja, dan sam po sebi in stoji vsled žalostnih ustavnih in upravnih razmer v naši monarhiji v ospredju.

Ta boj pa je izključno defenzivnega značaja. Mi se borimo zgolj za to, česar nimamo, dasi bi nam po pravici šlo. Zato pa je obstoj bojevitiga nemškonacionalnega življa, ki ima agresiven namen, v slovenskih deželah nekaj nezmišelnega in nemoralnega. Ni ne ene reči, za katero bi se imeli Nemci pri nas boriti, ker nimajo samo, kar jim gre, ampak uživajo še celo privilegije v naši največji kulturno, politično in gospodarsko škodo.

Poglejmo na Koroško. Vse, čisto vse, kar dežela rabi za svoj napredek, je v nemškonacionalnih rokah, deželni odbor, politična uprava, šolstvo, justica, gospodarske ustanove, slovensko prebivalstvo, ki tvori eno tretjino vsega, nima od tega ničesar na razpolago in je odvisno zgolj od milosti nemškega gospodarja, ki pa tudi milosti ne pozna, kaj se pravičnost! Krivice, ki se nam na Koroškem godé, dajo vladi in nemštvu najžalostnejše izpričevalo pred celim kulturnim svetom. Menda je ta okolnost bila pred očmi uredništva angleškega mesečnika "Review of Review", ki je novembra meseca tega leta priobčilo zemljevid, na katerem slovenske pokrajine figurirajo med "še neodrešenimi kraji". Angleško uredništvo se je v toliko zmotilo, da ni pomislilo, da Velika Srbija ni ideal našega ljudstva, pač pa pravična Avstrija, ki je danes seveda — ne po naši krivdi — še ravno tak meglen ideal, kakor n. pr. Velika Srbija.

Ali pa Štajerska. Dr. Benkovič je z neovrnjenimi argumenti dokazal, da slovensko prebivalstvo Štajerske dobiva iz deželnih sredstev tako malo, da je še izraz »mrvice« hudo pretiran. Če se Nemci na Štajerskem ne upajo s Slovenci tako pometati kakor na Koroškem, prihaja to le iz tega, ker je Slovencev na Štajerskem tudi relativno več kakor na Koroškem, sicer pa niso Nemci na Štajerskem nič boljši od onih na Koroškem.

Enaki so pa Nemci tudi na Kranjskem. Pravičnost, politična lojalnost in politična morala v narodnem oziru so pojmi, ki so avstrijskemu nemškemu nacionalizmu povsod, kjer je kaj teh ljudi, čisto tuji. Na Kranjskem so previdnejši in prijaznejši, a to so le posebne oblike njihove politike, ki je v svojem jedru povsod brutalna. Kako si je mogoče drugače razlagati dejstvo, da naši Nemci, eni bolj, drugi manj, tožijo o preganjanju nemštva na Kranjskem, ko je vendar tako očito, da so kranjski Nemci kot neznačajna manjšina prav v naši deželi tako mehko postlani kakor nikoder drugod v naši ljubi Avstriji? Če bi se z vsemi narodnimi manjšinami na Avstrijskem in Ogrskem tako v duhu pravičnosti in lojalnosti postopalo, kakor se z Nemci na Kranjskem, bi v Avstriji narodnostnega vprašanja sploh ne bilo.

Nemci pa ne uživajo na Kranjskem samo, kar smejo zase po pravici zahtevati, marveč še veliko več. Poglejte vse višje državne upravne službe. Ali niso do malega vse zasedene z Nemci. Srednjih in ljudskih šol imajo toliko, da pride skoro na en tucat Nemcev ena. Povsod dobijo pravico v svojem jeziku, naj se ozremo na katerokoli polje javne uprave. Povprečno je tudi še danes res, da Slovenec briše po kancijah prah, Nemec pa sedi v fotelu. Večina Nemcev je pri nas obogatela, Slovenec pa je povprečno siromak. Če bi ne bili Slovenci sami tako žilavi, da so si kaj ustvarili, bi tudi na Kranjskem veliko ne pomenili, zakaj na pravičnost se Slovenec ne more pri nas nikjer nič zanašati. Kdor pokaže zobe, ta še kaj dobi, kdor pa igra vlogo pohlevne ovce, tega obrcajo, kjer ga morejo. Ponavljamo, da ni gršega in nepoštenjšega kakor to, če Nemci vpijejo o preganjanju svojih sorojakov na Slovenskem, o preganjanju Nemcev, ki celo na Kranjskem, kjer le morejo, zasledujejo agresivno politiko, politiko krivičnega pridobivanja na škodo domačega življa. Ničesar ničesar proti Nemcem pri nas in le želimo, da se njim deli enaka pravica ka-

kor nam, a preje se mora zadovoljiti našim po naravi utemeljenim težnjam.

Zato pa je le pozdravljati, da naša državnozborna delegacija v boju proti vladi in parlamentarni večini postavlja v ospredje naše narodne zahteve. Dokler ni izbrisan koroški madež iz politike v Avstriji, tako dolgo ostanemo Slovenci in moramo ostati v bojni poziciji. Zgodovina nam prav sedaj odkazuje prevažno mesto v boju jugoslovanstva v Avstriji za politično enakopravnost, gospodarski napredek in kulturno povzdigo. Dokler pa ne bomo imeli svojih srednjih in ljudskih šol na Koroškem, Štajerskem in v Trstu, dokler se bo naš jezik izpodiral iz javnega življenja, dokler se nas bo na gospodarskem polju davilo, tako dolgo ne moremo igrati liste važne vloge na jugu, za katero smo namenjeni po svoji sposobnosti in naravni legi naših pokrajin. Zato je boj za naše narodne pravice in potrebe vodilno načelo za Slovensko Ljudsko Stranko, ki posebej in predstavlja naše ljudstvo in njegove ideale, ki ima zasigurati njegovo bodočnost.

Ob laški fakulteti.

Član hrvaško - slovenskega kluba nam piše: »Slovenec« je pred nekaj dnevi priobčil zanimiv članek o laški fakulteti, ki povdarja to, kar so slovenski poslanci zastopali, ko je butilo to vprašanje na dan. Tako-le se je glasilo njihovo stališče: Načelno nismo proti laški fakulteti, marveč zanjo, v kolikor je ta zahteva kulturnega značaja, ker gre za pravico nemških narodov v državi, ki smo z njimi v boju za ravnopravnost proti nemški nadvladi solidarni. Vprašanje laške fakultete pa ni samo kulturno, marveč tudi politično, in sicer je politična plat prva in poglavitna. Obe, ki jih je dajala vlada in ž njo večinske stranke Lahom v tem oziru, niso imeli namena zadostiti kulturnim potrebam laškega naroda, marveč držati Lahie v večini, ki bi bila brez njih nemogoča. Ta večina je združevala nam sovražni sistem; zato je jasno, da ne moremo kar meni nič, tebi nič podpirati politične kupčije, ki gre na naš račun. Vmešavanje tuje, laške države v tem vprašanju in s tem zvezan pritisk političnih faktorjev na našo zbornico obtežuje znatno njegov politični značaj. Poleg tega upoštevamo skrajno brutalno postopanje Lahov s Slovani tam, kjer so oni v večini: V Trstu, v mestu,

nečejo Slovincem priznavati, da bivajo in jim odrekajo celo pravico do ljudskih šol. Vendar smo pripravljeni dopustiti laško fakulteto pod dvema pogoje: a) obenem se morajo zagotoviti nam šolske pravice; junktim z laško fakulteto je naše slovensko vseučilišče; b) laška fakulteta se mora ustanoviti v laškem ozemlju. Trst in Primorska sploh morata biti izključena.

V tem smislu so naši poslanci postopali in, ker se večina ni ozirala nanje, dosegli, da v bivšem državnem zboru laška fakulteta ni mogla priti do zvršitve. Znan je tudi radikalni odpor naših članov proračunskega odseka: Gostinčarja, dr. Korošca, dr. Hočevarja, Demšarja. Zmagali so: Lah! so šli iz državnega zbora brez fakultete.

V sedanjih zbornici se je reč nekoliko zasukala. Vlada je predložila predlogo o laški fakulteti, ki naj bi imela izprva sedež na Dunaju. V proračunskem odseku so bili naši poslanci za to, da se izroči ta predloga posebnemu pododseku. Mirno, pa odločno so spovedali, da ima politični značaj in ošibali laško brutalnost proti Slovincem. Posebno krepko je zastavil svojo besedo v tem oziru dr. Šusteršič. Niso pa naši poslanci z nobeno izjavo prejudicirali svojih daljnjih sklepov. Pokazal se je namreč odpor proti laški fakulteti med nemškim Nationalverbandom. Inomski župan dr. Erler je napel takoj najhujše strune in Lah! bi bili lahko izprevideli, da je bila vsa njihova zvesta služba v nemško-poljski večini zastoj. Predloga je šla v pododsek. S protestom je dr. Korošec tam odrekel daljnje sodelovanje in brez njega se je s pomočjo tudi slovenskih glasov dr. Masaryka in Poljaka Rosnerja, poročevalca v ti reči, sklenilo, naj se osnuje laška pravna fakulteta v Trstu. O tem bo imel sedaj sklepati celi 52članski proračunski odsek. V imenu vlade je poizkušal naučni minister Hussarek spraviti celo vprašanje na drugi tir, češ, naj se osnuje v Trstu trgovska akademija, ki naj se na nji uvedejo tudi pravna predavanja. Lah! so bili proti temu. Hussarek je nato misel o akademiji popustil, izjavil pa, da je vlada proti Trstu, češ, da pomorsko trgovsko mesto ni za vseučiliške studije.

Taka je zdaj z laško fakulteto. Prav je rekel Slovenec, da se mora odločitev o postopanju prepustiti hrvaško-slo-

LISTEK.

Božič v bolnišnici pri bulgarskih ranjenih.

Napisal prof. Anton Bezenšek.

Sofija, 25. decembra 1912.

V sofijskih bolnišnicah leži na tisoče ranjencev. Z veseljem sem videl in slišal, kako rade hodijo gospe in gospodične, moške in mladeniči vsakega stanu v zavode, kjer leže bolniki. Vsi jih prihajajo ne samo tolažit, nego jim tudi navadno streč: prinašajo jim daril, n. pr. duhana in smodk, sladčic in sadja, knjig in časopisov itd.

Meni žalibog ni mogoče bolnikom čestih obiskov delati, ker sem s pisanjem o vojnih dogodkih, z dopisovanjem in odpisovanjem v obliki in aktualnih zadevah preobložen. Vendar sem pa včasih ob nedeljah in prajnikih popoldne šel k ranjenecem.

Na božični praznik sem se napotil v katoliško šolo, ki je od početka vojne izpremenjena v bolnišnico, kjer delujejo kot zdravniki slovenski francoski kirurgi: g. dr. Cadenat, g. dr. Caillé in njih bulgarski pomočniki g. Bečov, g. Šulev in drugi. Strežejo pa bolnikom učitelji istega zavoda, šolski bratje; deset jih je pod vodstvom energičnega in sposobnega ravnatelja č. g. Florina. Njim se je prostovoljno pridružilo nekaj dijakov, ki so še premladi, da bi šli v boj proti Turkom.

Ker sam nisem mogel bolnikom streči, sem želel, da se je moj dvanaestletni sin Ciril posvetil tej službi v katoliški bolnišnici, in sem nagovarjal druge znane starše, da pošljejo tja svoje sinove.

Šolski bratje so noč in dan pri bolnikih, da jim strežejo, da jim prevezujejo rane, da jih kratkoročajo. Dijaki pa jim pri tem pomagajo, nosijo k posteljam hrano iz kuhinje, postrežejo bolnemu s čašo vode, eden mu zažiga cigareto, drugi čitajo na glas iz knjig in časopisov. Ranjenci so seveda jako željni zvedeti, kako se godi njihovim tovarišem na bojnem polju; sedaj ko je premirje sklenjeno, se pa zanimajo, ali bo prišlo do končnega miru, ali še do daljnjega prelivanja krvi.

Vsak ranjenec je pripravljen, čim ozdravi, iti zopet proti Turkom in se vojevati.

To sem slišal pri svojem posetu na lastna ušesa od mnogih ranjencev-junakov. Vsi so bodri, kakor da bi zdravi ležali po posteljah. Vsak bolnik hvali sposobne zdravnike in skrbno posrežbo v tem zavodu. Nekaterim je žal, ko slišijo, da bodo v kratkem morali v drugo bolnico, kajti po novem letu se zopet šola odpre.

V tem zavodu je bilo na razpolago blizu sto postelj, ki so bile vedno zasedene. Večinoma so pošiljali sem težko ranjene, ker je bilo znano, da so tukaj izvrstni zdravniki-operatorji.

Tako je tekom dveh mesecev sprejela bolnišnica krščanskih šolskih bratov nad 400 bolnikov, med njimi so nekateri tam po cela dva meseca ležali.

Za bolne so postavljene postelje v dveh velikih spalnih dvoranah, v katerih navadno spijo gojenci zavoda. Razun tega leže ranjenci tudi v dveh šolskih sobah. V risalnem kabinetu so pa tri mize za operacije.

V veliki dvorani, kjer leži blizu 50 ranjencev, je bilo na sveti večer postavljeno božično drevo, lepo okinčano in razsvetljeno z mnogobrojnimi svečami. Na njem in pred njim so bila razvrščena različna darila: za vsakega ranjenca je bil pripravljen dar za spomin na katoliški sveti večer. Med njimi ni bilo sicer nobenega katoličana, samo pravoslavni Bulgari in Srbi. A od radosti so vsem tem siromakom žarela lica, ko so gledali lepi katoliški obred, okrašen in razsvetljen jeklo z mičnimi darili. To je bil krasen prizor: kakor otroci okoli staršev so bili zbrani ranjenci okoli svojih zdravnikov in oskrbnikov. Zadonela je tudi lepa božična pesem s spremljanjem harmonija; peli so učitelji in dijaki. Potem so razdelile navzoče gospe darila, idoč od postelje do postelje. Marsikateri je bil do solz ganjen in bo sigurno celo življenje pomnil, kako je praznoval sveti večer ranjen v bolnišnici katoliških šolskih bratov.

Med ranjenci je večina oženjenih. Znatno del jih je kmečkega stanu. Našel sem tudi nekaj obrtnikov, nekatere uradnike in enega dijaka — znanega mi vseučiliščnika. On upa, da ozdravi in da se bo mogel prihodnji semester zopet zapisati. Potem misli iti učiteljevat v Makedonijo.

Večinoma so ranjeni na nogah, nekateri na rokah, eden v glavi itd.

Človek bi mislil, da bo tu jok in stok, kjer leži tako znatno število težko ranjenih. To pa je bilo samo prve dni — kakor mi je pravil č. g. ravnatelj; pripeljali so namreč težko ranjene, kateri so že pred več dnevi bili ranjeni, a so bili le za silo obvezani in to šele po večernem ležanju na bojnem polju. Čim so jim dali v tukajšnjem zavodu zdravniško pomoč, so se takoj bolje počutili.

Radi so se tudi dali operirati, dobro vedoč, da pridejo v roke izvrstnim zdravnikom.

Med šolskimi brati je eden, po imenu brat Teodor, posebno močan. Bil je že ob času bulgarsko-srbske vojske v tem zavodu. Potem je odšel v Belgijo, a letošnjo jesen je bil zopet prestavljen v Sofijo, in že tedaj je domneval, da bo vojna in da ga zopet čaka ista služba v bolnišnici. Njegova glavna zadača je, težko ranjene nositi iz postelje v operacijsko dvorano in nazaj. On je v stanu vzeti vojaka na roke, pa ga nese kot otroka k operaciji.

Preveč bi bilo, ako bi hotel vsa dobra dela vsakega v tem zavodu zdaj delujočega zdravnika, oskrbnika ali strežnika naštevati.

Tukaj posebno veljajo besede znanega pregovora: Kar dobrega storiš, zapiši v pesek; a kar dobrega sprejmeš. — na marmorno ploščo.

venskemu klubu in pristavil, naj bi bila ta odločitev taka, da bi jo slovenska javnost razumela. Člankarjevo mnenje se glasi, da bi moral ostati v veljavi prej omenjeni junktim in odpor proti Trstu. To je prepričanje dotičnega člankarja, oziroma »Slovenčevega« uređništva. Glede na junktim se strinjam z njim. Glede na taktiko o Trstu imam pa sedaj, v izpremenjenih razmerah, drugo mnenje. Jaz sodim, da se v tem oziru našim poslancem ne kaže prav nič siliti v ospredje, in sicer zato ne, ker bi po ti poti mogli indirektno oskrbovati službo nekega tretjega, ki mu na noben način ne smemo jemati koštanja iz žrjavice. Ta tretji je vlada, ki trdi, da Trsta ne more dopustiti za sedež laški fakulteti. Ne zdi se mi vredno razglabljeti, česa se vlada še boji poleg visokim študijem nevarnega šuma pomorskega tržišča, ker je nepotrebno. Samo to lahko rečem, da naj vlada svoje interese sama varuje, in naj ne misli, da se bo v ozadju lahko skrivala za nas. Jasno je, da bo naš klub sklepal o tem, in da se bomo storenega sklepa vsi držali. Potrebno se mi je pa zdelo glede na to, da bi omenjeni članek mogel vzbuditi misel, da cela naša stranka že zdaj hoče, naj bi naši skočili v radikalen boj proti Trstu, povedati svoje mnenje, ki ga bom seveda tudi pri posvetovanjih na Dunaju zastopal in branil. Ne pride mi niti na um, da bi trdil, da bodimo za Trst. Ravno tako se mi pa zdi nevarno, da bi v sedanjih razmerah mi sprejeli na svoje rame boj proti njemu. Vlada in morda za njo še kdo pravi, da je odločno proti Trstu. Naj se torej bojuje sama s svojimi sredstvi. Ima jih več in uspešnejših, nego mi. Politične posledice tega boja nam ne morejo biti na škodo. Za šolsko upravo, ki nima poguma, da bi rešila naše šolske rekurze s Koroškega, bo zelo primerno, da pokaže svoj pogum v tržaškem fakultetnem vprašanju.

Politična situacija na Hrvaškem.

Zagreb, 30. t. m.

Padec Cuvaja in imenovanje ministerialnega tajnika Unkelhäuserja za podbana je nejasno politično situacijo na Hrvaškem nekoliko izpremenilo. Seveda popolnoma še ni pojasnjena, kajti, kar se te dni v dunajskem in budimpeštanskem časopisu o tej stvari bere, ni istinito in ne more še nobeden vnaprej vedeti, kaj nam prinese dobrega homo regius Unkelhäuser. Cuvajev sistem traja dalje in se ni niti za las izpremenil, dasi se je v gotovih krogih izrekala nada, da bodo razmere postale boljše. To vemo, da merodajni krogi mislijo na preobrat, toda le pod gotovimi pogoji, to je, da se vzdrži v glavnem ono politično stanje, pod katerim ječi Hrvatska od nagodbe sem.

V nekem časopisu se je bralo, da se hoče mažarska vlada potom svojega novega posredovalca dogovarjati s hrvatsko stranko prava in dati garancijo, da se pod gotovimi pogoji razveljavi železničarska pragmatika, Cuvaj pa da se je poslal na dopust, ker se hrvatska stranka prava z njim ni hotela pogajati. Te vesti pa nikakor ne odgovarjajo resnici in so se vrgle v javnost samo zato, da se hrvatska stranka prava pred narodom kompromitira.

Stranka prava zastopa slejkoprej stališče, da se ne pogaja z nikomur, ki zagovarja podrejenost Hrvaške pod Ogrsko. Še

menj pa se dogovarja sedaj, ko je sistem ostal isti, kakor je bil pod Cuvajem. S tem, da je Cuvaj šel na dopust, se ni nič izpremenilo. Cuvajev aparat dela kakor prej in njegove drakonske naredbe so ostale v veljavi. Dokler traja komisarjat in se ne vrnejo Hrvatski njene ustavne pravice, se na pravaše ne more računati.

Izvršilni odbor stranke prava je zaradi tega izdal sledeči komuniké:

»Začetkom tedna, ob priliki imenovanja dr. Unkelhäuserja za sekcijskega načelnika za notranje zadeve, so mnogi dunajski in budimpeštanski listi in za njim tudi hrvatski, priobčili vest, da namerava ogrska vlada v bodočem tednu začetí pogajanja s stranko prava glede razpletka krize na Hrvaškem, da je pa stranka prava postavila za pogoje, da se mora najti druga oseba nego je kraljevski komisar, s katero bi se ona pogajala. Spričo tega izjavlja stranka prava, da ji o takih namerah ogrske vlade ni nič znanega in ne vé tudi nič, da bi se bili za to postavili kakršnikoli pogoji. V kolikor se tiče stranke prava, so te vesti gole izmiselnosti.«

Mažari so poslali na Hrvaško svojega Unkelhäuserja, da izvejo, kaj stranka prava misli, in se nadajo, da bodo Hrvate uplašili s Cuvajem, češ, če se Hrvati mažarskim željam ne uklonejo, jim Cuvaj zopet pošljejo v deželo. To je stara peštanska taktika, ki pa topot ne bo uspela. S pravaši se bo moglo šele takrat govoriti, kadar Cuvaj za vedno izgine in se njegove naredbe razveljavijo.

V gotovih političnih krogih se govori, da je Unkelhäuser prišel z dvema kandidatoma za bansko mesto, to je s Pejacevichem in Rakodczayem, a tudi Rauch bi se banstva ne branil. No, največ nade ima Pejacevich, ki je Mažarom posebno mil in drag. Vendar je dvomljivo, ako bo kaj iz tega. Pejacevichevo imenovanje bi imelo za posledico, da bi se skušala poživiti stara khuenovska garda, a te namere so se po zaslugi edinstvene opozicije med narodom tako obsovale, da bi kak poziv v tem zmislu izzval zopet le skrajni odpor. Ako se volitve razpišejo, bi mažaronstvo niti v enem okraju ne predrlo.

Sicer pa je na Hrvaškem ostelo vse pri starem. Časniki se konfiscirajo dalje, včasih ena številka dvakrat. Policijska cenzura ne dovoljuje, da bi se pisalo o kakih političnih izpremembah na Hrvaškem in niti ne dopušča Cuvajev dopust kakorkoli komentirati. Vse naredbe Cuvajev se izvršujejo z največjo strogostjo dalje in sunljivi individui slejkoprej stikajo za »vezdajalci«.

Zato se ni čuditi, da Hrvati tudi na novega odposlanca iz Pešte gledajo le s skrajnim nezaupanjem.

Razgovor „Slovenčevega“ poročevalca v Londonu s črnogorskim mirovnim delegatom.

London, 26. decembra 1911.

Slabo vreme je bilo, kar nič podobno božičnemu, ko sem se včeraj popoldne podal na pot proti Hyde Park Hotelu, kjer bivajo črnogorski delegati skupno s srbskimi. Dež je lil že cel dan in ulice so bile grozljivo prazne; človeka je kar strah stopati po tako modernih ulicah, a skoraj žive duše nikjer. Ni čuda, da sem se toliko prijetnejše počutil v prostranih kadilnih in sprejemnih prostorih velikanskega hotela. A topot ni bilo treba dolgo čakati. Skoro

je prišel pome sluga, ki me je povedel v drugo nadstropje h gosp. Vojnoviču, ki me je sprejel v svoji udobni sobi. Po slikah, ki so jih prinesli ilustrirani časniki, bi človek sodil, da je gospod Vojnovič star gospod. A postarnega ga dela na teh slikah le golo ostrizena glava in obriti, izraziti obraz s kratkimi brki; njegovo živahno kretanje in govorjenje pa spričuje, da je ta črnogorski kavalir v najboljših letih. Enako živahno in nadvse prijazno me je sprejel kot »brata Slovenca«, mi ponudil cigareto in kmalu sva bila v živahnem razgovoru.

Glede mirovnih pogajanj pravi, da mora reči, da je optimist. Vzlic turškemu zavlačenju. Dasi povzroča ta turška taktika zaveznikom ogromne denarne žrtve za vzdrževanje tako številne vojske, je vsekakor gotovo, da bodo pogajanja trajala še nekaj tednov, lahko da tri do pet tednov, predno se konečno pogodijo in urede vse podrobnosti. Če bi se pa pokazalo, da hočejo Turki, nasledujoč dozdaj še neznane namene ali z ozirom na homatije v Carigradu, vseeno malo preveč zavlačevati pogajanja, so jugoslovanski odposlanci z grškimi vred odločeni, staviti Turkom pemptorni rok ter zahtevati, da se pogajanja ali vrše kakor gre, ali pa se sploh ustavijo in vojska nadaljuje. V ponedeljkovi seji se je razbil led in upati je, da bodo Turki zdaj bolj voljni, in to tem bolj, ker se kaže, da neke velevlasti nanje pristikajo v prilog miru. Enako je pričakovati, da tudi skaderski poveljnik pripozna premirje. Jugoslovanski delegati so se pritožili zbog čudnega njegovega postopanja pri turških delegatih. Ti so izjavili, da jim je zadnje dni turška vlada poslala potom Cetinja šifrirano depešo, nanašajočo se na njegovo obnašanje, ki se ne sklada z mednarodnim pravom, a to je vse, kar jim je v danih okoliščinah sploh mogoče storiti.

Črnogorci dobe po sklenjenem miru ter ureditvi albanskega vprašanja večji del skadrskega vilajeta in na vzhodni strani ozemlje, ki ga določuje črta, ki drži od Skadra preko krajev: Djakovica, Peč, Berane, Bijelopolje, Prijepolje in Plevlje, vstevši vse te kraje. Ostali del novopazarskega sandžaka s Sjenico in Novim Pazarem pa dobe Srbi, s katerimi so se v tem pogledu že docela sporazumeli.

Doslej delegati še niso dobili nikakega oficialnega obvestila, da bi Avstrija hotela imeti Lovćen — vsak časnikar povprašuje po tem, — je dejal smeje. Črnagora ne bo na to pristala, zlasti ker bi potem avstrijska meja segala prav do cetinjskih vrat.

Povsem neresnične so vesti, da bi črnogorsko ljudstvo gojilo vsled bojnih neuspehov kako nezadovoljnost nasproti kraljevi rodovini. Oosp. Vojnovič mi je izrazil prošnjo, da bi v »Slovencu« kar najodločnejše dementiral te neosnovane vesti. Iz najprimitivnejšega razloga, ker ni na tem niti najmanjše resnice in ker je tudi docela nemogoče. Moški so vsi na bojišču, kdor je le zmožen nositi orožje. In tam ni ne časa, ne prilike, ne povoda ali vzroka za tako politiziranje; doma so ostali le starci, otroci, pa ženske z ranjenci, kjer tudi ni polja in časa za isto. Če se upošteva, da izhajajo te vesti iz nemških listov, vé vsak razsoden človek, da so vse take vesti docela izmišljene, z namenom, da — če mogoče — povzročijo razdor v vrstah zaveznikov in da tujino krivo informirajo.

H koncu sem vprašal: Od pamtveka so bili Črnogorci primorani uravnati vse svoje življenje po razmerah, ki so jim jih povzročali turški mejaši. Kaj pa zdaj, ko Turkov več ne bo? Redkokdaj je bil kak

narod takorekoč čez noč postavljen v vse drugačne okoliščine.

Dobro se zavedamo nalog — je dejal Vojnovič, — ki nas čakajo zbog tega v bližnji bodočnosti. Ostane sicer še Albanija — v našo nesrečo — a delali bomo z vsimi močmi na to, da bo naš narod deležen miru in civilizacije, delali bomo zlasti na to, da ga povzdignemo v narodno-gospodarskem oziru kakor zasluži.

Pri teh besedah je vstopil v sobo gospod Mijuškovič, ki je prinesel več brzojav; poslovil sem se z dovoljenjem, da se oglasim zopet, kadar bo potrebno.

CERKVENI VESTNIK.

Reforme v ruski pravoslavni cerkvi.

Prizadevanja ruskih cerkvenih in narodnih krogov po osvoboditvi ruske državne cerkve izpod neznosnega jarma državne birokracije, ki jo predstavlja sveti sinod, obetajo uspehe. Za posvetovanja tozadevnih reform nameravajo sklicati nekaj sabor. Toda medtem je že nek predsabor izdelal načrt za zopetno ustanovitev patrijarhata, ki ga je svojčas odpravil Peter Veliki. Bodoči patrijarh, ki bo do smrti vršil svojo čast, bi imel naslov »njegova svetost, metropolit Moskve in patrijarh vseh Rusov«. Na čelu svetega sinoda, ki mu bo pristopilo še dvanajst škofov, stoji patrijarh. On vrši tudi jurisdikcijo nad škofi. V razmerju do nadškofov je patrijarh nekaj primus inter pares. Carju bo pristojala pravica, da izmed petih kandidatov za patrijarha izbere tri imena in jih prepusti konečni izvolitvi od strani cerkvenega koncila. Brezdvomno pomeni ta korak izboljšanje razmer ruske cerkve. Vsaka zmaga proti odrevelemu cazaropapizmu je pa tudi neizmerno velik napredek pozitivnega krščanstva, kajti le svobodno pravoslavlje se more približati katoliški cerkvi. Za nas Jugoslovane je to veselo dejstvo, kajti ravno minulo stoletje je ruski državni diktat preprečil upapolno katoliško gibanje med Bulgari.

Odlikovan katoliški škof. »Francoska akademija političnih in moralnih znanosti v Parizu je podelila škofu Angonardu v Kongu 25.000 frankov nagrade, ker je osnoval misijonske postaje, razne delavnice, bolnice in šole, v katerih je poučeval delavce, telegrafiste, telefoniste in nad 1000 otrok. Odkupil je nad 2000 otrok in med urojenci uvedel enoženstvo.

Državni zbor.

Dunaj, 29. dec.

Davka prosto klanje živine.

Bila je danes že dve uri nedelja, ko je poslanska zbornica sprejela za živinorejce jako važen zakon. Sedaj volja še zakon z dne 16. januarja 1877, drž. zak. št. 60, da mora plačati užitnino lastnik živinčeta, ako ga je moral zaklati, oziroma pobiti v sili. Ako n. pr. žival zbolí, ponesreči, ako jo zadene strela itd., je lastnik prisiljen, da jo pobije ali zakolje. In če prodaja samo nekaj mesa, mora plačati državno užitnino in deželno doklado. Tarifa od vola, bika, krave in nad leto starega teleta znaša v krajih v 20.000 prebivalcev 10 K 8 vin., v krajih do 10.000 prebivalcev 7 K 6 vin., v ostalih manjših krajih 5 K 4 vin. Ako se žival preobije in jo mora lastnik zaklati ali pobiti, je to

Roža svedla.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

Masuda je vpila nad konji v arabskem jeziku in vrlo sta se držala dirajoč po strmini navkreber s počasnimi, krčevitimi skoki. Godvin in Wulf sta se spogledovala, zmanjšala na dano znamenje njihovo hitrost in skočila na zemljo, se obrnila ter izdrla meče.

»Naprej!« sta zavpila in omahujoča konja sta olajšana vnovič planila naprej.

Morivci so pridrli nad njiju. Wulf je mogočno udaril in izpraznil sedlo prvega, a konj ga je podrl na tla. Med padcem je od zadaj začul vesel krik; pomagal si je na kolena in se ozrl. Glej! Od drugega konca zložno se vzdigujoče ravnine so dirjale čete konjikov s turbanom na glavi, ki so nastavili svoje sulice in vpili:

»Salah-ed-din! Salah-ed-din!»

Tudi morivci so jih uzrli in se obrnili v beg — prepozno!

»Konja! Konja!« je kričal Godvin v arabsčini in takoj je bil — nihče ni vedel kako — na konju in v vrstah napadajočih Saracenov.

Tudi Wulfu so dali konja, a ni mogel v sedlo. Trikrat je poskusil, zatem pa se je zgrudil vznak in obležal na pesku, vihteč svoj meč in glasno vpijoč; poleg njega je stala Masuda z bo-

dalom v roki, zraven nje pa Rozamunda na kolenih.

Sedaj so bili zasledovalci zasledovani in strašen je bil obračun, ki so ga morali plačati. Konji so jim bili obnemogli in niso mogli z vso hitrostjo bežati. Nekateri fedaís so bili pobiti kar na konjih. Drugi so razjahali in se zbirali v majhnih četah ter se hrabro borili, a padli so večinoma vsi; le malo je bilo vjetih.

Malo pozneje je videl na tleh ležeči Wulf Godvina s krvavim mečem v roki jezdit proti njemu. Z njim je jezdit korenjašk, svitlook človek v sijajni opravi; ko ga je Rozamunda ugledala, je skočila na noge, in ko je razjahal, je pohitela k njemu in mu s tihim vzklikom vrgla roke okoli vratu.

»Hasan! Princ Hasan! Ali si v resnici ti? O, hvala bodi Bogu!« je dehnila ter bi bila padla, da je Masuda ni ujela.

Emir se je ozrl na njo, ko je stala pred njim z razpletenimi lasmi, oblatenim obrazom, raztrganim pajčolanom, a še vedno oblečena v svilo in z blestečimi dragulji, s katerimi so jo okrasili kot Al Džebalovo nevesto. Nato pa se je priklonil vpricho svojih resnih Saracenov globoko do tal, prijel za rob njene ga oblačila ter ga poljubil.

»Res, Allah bodi hvaljen!« je rekel. »Jaz, njegov nevredni služabnik, ga iz vsega srca zahvaljujem, saj sem že mislil, da te ne vidim več žive. Vojaki, po-

zdravite. Pred vami stoji gospica Roža sveta, princezinja balbeška in nečakinja vašega gospoda Saladina, vladarja vseh pravovernih.«

In v pozdrav tej razmršeni, opešani, a še vedno kraljevski ženski so se dvignile roke, sulice in scimitarji. Wulf pa je s kraja, kjer je ležal, zavpil:

»Glej no, to je pa naš trgovec z otrovanim vinom! O, gospod Saracen, ali te spomin na zvijačo tistega kramarja ne navdaja s sramoto?«

Emir Hasan ga je slišal in zarudel, zgodrnjal je v svojo brado:

»Enako tebi, gospod Wulf, sem suženj osode ter moram biti pokoren. Ne srdi se na me, dokler ne véš vsega.«

»Ne srdim se,« odgovori Wulf, »samo jaz vedno sam plačam svojo pijako in to bova že še obračunala, kakor sem prisegel.«

»Tiho!« je posegla Rozamunda v besedo. »Dasi me je ukradel, je pa tudi moj rešitelj in prijatelj v marsikaki nevarnosti, in da bi njega ne bilo, bi zdaj —« in zdrznila se je.

»Ne poznam sicer vsega, a zdi se mi, princezinja, da ti ne kaže dajati hvale meni, ampak tema tvojima vrlima bratrancema in tema izbornima konjema,« in Hasan je pokazal na Dima in Plama, ki sta stala zraven, se tresla in povešala glavo.

»Še eden je, ki ga moram tudi zahvaliti: tale plemenita ženska, kakor

ji boš rekel, ko čuješ celo zgodbo,« je rekla Rozamunda in objela Masudo.

»Moj gospod jo gotovo nagradi,« je rekel Hasan. »Ali gospica, kaj si morala misliti o meni, ki sem te dozdevno tako podlo zapustil? A vseeno sem prav računal. V gradu tistega sinu satanovega, Sinana,« in pljunil je na tla, »bi ti ne mogel pomagati, kajti tam bi me bil takoj umoril. A z begom sem mislil, da bi ti utegnil pomagati in tako sem podkupil frankovskega lopova z neprecenljivo zvezdo moje hiše,« in dotaknil se je velikega dragulja, ki ga je nosil na svojem turbanu,« in z vsem denarjem, ki sem ga imel pri sebi, da mi je prerezal vezi; med tem pa ko je basal zlato v mošnjiček, sem ga zabodel z njegovim lastnim nožem ter pobegnil. Šele davi sem dospel v onole mesto na čelu desetstisoč moč z nalogo, da te rešim, če mogoče; če pa ne, da te vsaj maščujem, kajti Saladinovi odposlanci so mi pripovedovali o tvoji stiski. Pred eno uro so čuvaji s stolpov sporočali, da so videli dva konja pod dvonožno težo dirjati čez ravan, za njimi pa vojake, ki so jih po opravi spoznali, da so morivci. Ker imam obračun z morivci, sem prekoračil most, razpostavil petsto mož v klancu ter čakal, ne da bi mi prišlo na misel, da si bila ti, ki si bežala. Ostalo ti je znano — in morivcem tudi, kajti dobro si maščevana.«

(Dalje.)

KNJIGOTRŽEVTO.

H. Sienkiewicz: V pustinja in puščavi. Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 vin., v platnu 3 K 90 vin., se dobliva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Sienkiewicz je pač tako znan kot najslavnejši poljski in sploh eden prvih svetovnih pisateljev, da je odveč na tem mestu o tem govoriti. Kdo ne pozna njegovih romanov »Quo vadis«, »Potop«, »Brez dogme« itd., ki so prestavljeni v vse svetovne jezike in so njegovo slavo takorekoč v poletu raznesli po celem svetu.

Roman »Skozi pustinje in puščavo« pa je najmičnejša Sienkiewiczova povest: za vse sloje enako zanimiva, vzgojna in poučna tako za mladino kakor tudi za odraslega človeka, za priproste stanove, kakor izobražena, vsem bo enako ljuba, vsem popolnoma razumljiva in priprosta. Kaj tako lepega zna ustvariti le silni duh Sienkiewicz.

Roman je silno lahko, a izredno privlačno čtivo, ki nas naveže nase z neodoljivo silo; torej berilo, kakršno si poželimo za zabavo ob urah počitka.

Grafenauer: »Zgodovina novejšega slovenskega slovstva«. I. del. Od Pohlina do Prešerna. 2 K, vez. 2 K 80 h. — II. del. Doba narodnega prebujenja. 6 K 20 h, vez. 7 K 20 h. — Sveta dolžnost vsakega zavednega in dobrega Slovenca je, da natančno prouči slovensko slovstvo ter se nauči spoznati in ljubiti može, ki so orali ledino slovenskega jezika ter proslavili njegovo ime med tujimi narodi. V ta namen bo vsakemu najbolje služila navedena Grafenauerjeva slovstvena zgodovina, ki je priznana strokovnjaško delo, ter vsestransko dovršena. Posebno toplo priporočamo isto dijaštvu višjih gimnazijskih razredov.

Juvancič: Učna knjiga francoskega jezika za srednje in njim sorodne šole in za samouke. I. del vez. 2 K 50 h; II. del z mnogimi slikami in načrtom Pariza 3 K. — Dijaku kakor samouku bo ta slovnica enako dobro služila ter ga brez posebnega truda dovedla do znanja francoskega jezika. Knjiga ima poleg krasne opreme načrt Pariza ter lepe slike monumentalnih zgradb tega svetovnega mesta.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Stanovanje

se išče za februar ali takoj 2 do 3 sobe s pritliklinami, če mogoče blizu južnega kolodvora. Ponudbe s ceno pod 1. L. 105, pošto ležeče Ljubljana. 4155

Kuharica

išče primerne službe v župnišču, ali pa tudi pri kakem gospodu kaplanu ali vpokojenem gospodu. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo tega lista pod številko 4168. 4168

Hiša v Bovecu

z zemljiščem ali brez tega se proda pod ugodnimi pogoji. Več pove Gašpar Lavtžar Kranjska gora. 3982

Kot prodajalka

za trgovino z mešaním blagom, se išče pošteno, delavno dekle. Le take, katere so na deželi v tej stroki službovale, naj se oglašijo pri I. Kandušar v Mengšu. 4154

Kdor želi kupiti 3482

polhovke in podloge za suknje

naj se obrne do Franja Laha, trgovca v Ložu pri Rakeku. — Cene nizke, poštebna točna. — Blago lepo in solidno. Ozira se tudi na najmanjše naročilo.

Podružnice: Baden, Oška Kamnica, Oška Lipa, Brno, Jablanec, Grasljevo, Inost, Krakov, Litomerice, Moravski Zempok, Meran, Mödling, Novi Jičín, Pízen, Praha, Liberec, Toplice-Senov, Dunajsko Novomesto, Opatov.

Menjalnice na Dunaju: II. Taborstrasse 4, III. Löwengasse 37, III. Unterschönbrunnerstrasse 88a, VI. Gumpendorferstrasse 23, VII. Mariahilferstrasse 92, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, XVIII. Währingerstrasse 62, XIX. Döblinger Hauptstrasse 33, XXI. Floridsdorf, Hauptstrasse 42.

Šampanjec Bouvier

najfinjša tuzemska znamka.

Izborna štajerska vina v steklenicah.

Kleti v Radgoni.

3966

2 izurjena ključavničarska pomočnika sprejme takoj

Ivan Triller
stavbeno in umetno ključavničarstvo na Bledu.

Prednost imajo oni, ki se razumejo na vodovodne naprave.

Fin ŠPIRIT

iz žita, najboljše kakovost za žganje priporoča v množinah od 60 litrov naprej po prav nizki tovarniški ceni **M. Rosner & Co., Ljubljana**, poleg pivovarne Union.

960 (52)

Udova

srednje starosti, s primerno izobrazbo in kavicjo želi vstopiti v kako pisarno, ali kot blagajničarka ozir. prodajalka.

Eventuelne ponudbe se prosijo pod »Zanesljiva 4148« na upravništvo »Slovenca«. 4148

Lep lokal

na zelo prometnem kraju v Ljubljani se odda takoj ali z 1. febr. 1913 v najem. Več pove **Davorin Rovšek**, fotograf v Ljubljani. 3906

1 ali 2 dijaka

sprejme izobrazena rodbina, Kje, pove uprava, »Slovenca«. 3991 (3)

Splošna priljubljenost

preizkušenega: Frankovega: kavnega dodatka s kavimim mlinčkom pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

Tovarna v Zagrebu.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oči, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) L. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Prodase

manjša: gostilna

na jako prometnem kraju. Cena 9000 K. Polovica kupnine ostane lahko vknjižena. Dalje se proda tudi zasebna hiša z velikim vrtom, priprava za vsako obrt. Več se poizve v Spodnji Šiški št. 22. 3983

Lepa prilžnost! Trgovci in obrtniki!

Prodase iz proste roke v železnikih na Gorenjskem

posestvo

po domače pri »Prezeljnu«, ležeče tik glavne ceste na solčnem in prometnem kraju. Obstoja iz hiše s staro gostilno in narejenim lokalom za prodajalno ali kako drugo obrt. Zraven imenovane hiše je veliko gospodarsko poslopje, približno 25 m dolgo v pritličju z raznimi prostori, zgoraj stanovanje po prenapredbi za razne obrti; pa tudi za kako tovarno je pripravno. Obe ste poslopji s ploščami kriti in z močnim podstrešjem. Proda se hiša in gospodarsko poslopje vsako posebej ali skupno z vrtom in prostorom okoli teh dveh poslopij. Proda se tudi nekaj oprave. Po dogovorjenem kupu se posestvo lahko takoj prevzame.

Natančna pojasnila daje lastnik **Lorenz Boncelj**, posestnik v železnikih, Gorenjsko. 3988

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincah takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS. TRIBUC**, na Glincah 37. 2127

Harmonij oddajam tudi na obroke, in se izposojujejo za malo odškodnino. Zahtevajte cenik.

IVAN KACIN

prva slovenska izdelovalnica harmonijev po ameriškem sistemu Novi Vodmat-Ljubljana

Izdelujejo se vsake vrste harmonije za cerkve, šole, pevška društva itd. Sprejemajo se popravila starih harmonijev. Na zahtevo se dobe tudi vsi posamezni deli. Harmonij se dobi že za 120 K. — Priznalna pisma so na razpolago. — Izdelane harmonije imam vedno v zalogi. 3393

Zajamčeno pristno

Slivovko Hruševce Brinjevec Tropinovec Vinsko žganje

iz lastne žganjarne se dobe v množinah od 25 litrov naprej pri veležgarnjarni sadja 959 (52)

M. Rosner & Co., Ljubljana, poleg pivovarne »Union«.

Zimski barhenti!

Kdor zabi dobre in pristnobarvne barhente, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kanafase, cetire, platno, inlet, brisane, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepne robce in drugo tkanino, naj se obrne na kršćansko trgovko 2836

Jaroslav Marek, ročna tkalnica 45. v Bištrém pri Novem Mestu ob Met. (Češko).

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta flanelo, kanafase itd., in razpošiljam v zavojih po 40 m za 14 K, prve vrste za 20 K, flanelo vrste za 25 K, franko po povzetju. Osti ostanki se vzorci na pošiljajo. Srajce za gospode iz flanelo ali cetirja 1 komad K 1.80, 2.30, 2.60, 3. in 4. Pri ojetju 6 kom. srajc jib pošljem franko. Pri naročilih zadošča navedba širine vrstu. Dopisuje se slovensko.

Naprodaj je posestvo

2 hiši z obokanimi kletmi, mlin, kovačnica, polje, gozdi, 2 vinograde, 2 kozolca, več vinske posode, tudi so na razpolago vodne sile za stavbo, žage; tik okrajne ceste. V hiši je gostilna. Posestvo je pripravno za vsako obrt, ker leži na jako prometnem kraju blizu Rajhenburga, Spodnje Štajersko. 3970 3

Proda se radi družinskih razmer skupno ali razdelno.

Pojasnila daje **Jos. Sever**, Ljubljana, Florijanska ulica 3. II.

Mojih 8 otrok

ki izgledajo zdravo in čvrsto, je odgojila moja žena po mojem navodilu s **Sladnim čajem**. To naznanjam jaz Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani. Na stotine mater mi je hvaležnih, ker posnemajo moj vzgled, ki sloni na štirinajstletni izkušnji. Prehrana s sladnim čajem, znamka Sladin, stane polovico manj kakor pri vsakem drugem hranilu.

Kri, moč, zdravje, mirne živce, mirno spanje, 50% prihranka na denarju, najboljši zajuterk dosežejo, dobe tudi odrasli, ki pijo namesto neredilne, razburiljive kave, čaja, sladni čaj znamke »Sladin«. Posebno priporočljivo za bolnike in slabotne.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in pri trgovcih. Sladni čaj znamke »Sladin«, izdelan po dr. pl. Trnkoczy-ju se ne sme zamenjati s sladno kavo. Tovarniška zaloga pri lekarnarju pl. Trnkoczy v Ljubljani Kranjsko. Po pošti takoj najmanj 5 zavrtkov 4 K. franko, pošti zavoj s 5 kg vsebine, 15 zavrtkov, K 10— franko. Na Dunaju v lekarnah: Trnkoczy V. Schönbrunnerstr. 109; III. Radeckypplatz 4; VIII. Josefstädterstr. 25; v Gradcu, Sackstrasse 4. 3266

Išče se za takojšnji nastop 4158

mizarski pomočnik

dobro izurjen delavec, krščanskega duha ter trezen, Plačilo primerno po dogovoru. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: **Babič Jakob**, mizarski mojster, Babič, Marezige pri Kopru, Istra.

Naprodaj je v mestu lepa 4151

enonadstropna hiša

in v nje bližini pritlična ki bi bila zelo pripravna za železničarja ali kakega uradnika. Plačilni pogoji zelo ugodni. Več pove

Jožef Oražen, Moste p. Ljubljani

Samoborska gorčica

poznana kot najboljša domačega proizvoda, zajamčeno pristna, najboljšega okusa. Dobi se na debelo in drobno pri podpisnem izdelovalcu. Ravno tam se dobi izborno

vino

na debelo in drobno iz lastnih vinogradov na Dolenjskem.

E. PRESEČKY, Samobor, Hrvatsko, odlikovan na razstavah v Krškem, v Pragi 3975 in v Zagrebu.

Akcijski kapital: K 60.000.000. C. kr. priv. Rezervni fond: K 22.000.000. **bančna in menjalnična delniška družba »MERKUR«** Dunaj. I. Wollzeile 1. Osrednja menjalnica: Dunaj, I. Wollzeile 1. **Hranilne vloge** 4 1/4 0/0 Rentni davek plačuje banka iz svojega. Izvršuje vse bančne nosle.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po
4 1/4 %
brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila
občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v
4 1/2 %
komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila
v zastavnih listih po
4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih
zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lastne
pupilarno-varne komunalne
zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,
ter jamči zanjo dežela Kranjska.
Uradne ure za stranke vsak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.

I. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter
manufakturnega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ul.

Razglas.

Mestna hranilnica v Radovljici je vsled sklepa upravnega odbora z dne 19. decembra 1912 zvišala obrestno mero počenši s 1. januarjem 1913 za hranilne vloge na

4 1/2 %

in za hipotekna in občinska posojila na **5 1/4 %**

Rentni davek od vložnih obresti bode hranilnica še nadalje sama plačevala, ne da bi se isti vložnikom zaračunal.

Narasle in nedvignjene obresti se pripisujejo h kapitalu in obrestujejo dvakrat na leto in sicer 30. junija in 31. decembra vsakega leta, ne da bi bilo treba vložnikom to zahtevati.

4160

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.

Nedosežne in od poznavateljev
odlikovane so kavine mešanice

Karla Planinška

prva ljubljanska veleprazarna za kavo

Dobivajo se v prazarni na vogalu Dunajske ceste — Sodne ulice in v moji trgovini s specerijskim blagom Dunajska cesta šte. 6.

Elektrotehniška delniška družba

prej

1018

Kolben in dr. Praga-Vysočany.

Dinamo stroji, elektriški motorji. Naprave za elektriško razsvetljavo in prevojanje elektriške sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbo-generatorji, elektriške železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Vodne turbine vseh sestav, (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh elektriških strojev od drugih tvrdk. Vse potrebe za inštaliranje.

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrau. škofije

Za hranilne vloge jamči dežela Kranjska.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ustanovljen 31. dec. 1911
čez 82 milijonov kron

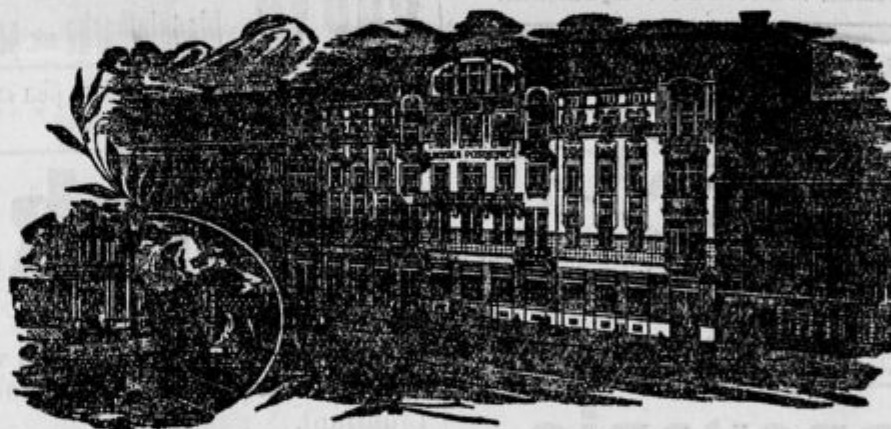
Lastna glavnica K704-939-27

Stanje vlog dne 31. decemb. 1911
čez 22 milijonov kron

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkevijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 3/4 %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvi) in zastavi vrednostnih papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptujejo

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, predsednik. — Josip Siška, stolni kanonik, podpredsednik. — Odborniki: Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. Dr. Josip Dermastia, Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, hišni posestnik v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posestnik in blagajnik »Ljudske posojilnice«. Ivan Pollak ml., tovarnar. Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. Gregor Silbar, župnik na Rudniku.

Za hranilne vloge jamči dežela Kranjska.

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzete zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo